

KULTURDEPARTEMENTET

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 2015/xxx/BRL

Oslo, 17.06.2015

HØRING - INNSPILL TIL ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN

Vi viser Kunstnernettverkets innspill til endringer i åndsverksloven av 17. oktober 2013.

MFO er i all hovedsak tilfreds med Kunstnernettverkets innspill og kan slutte oss til de anbefalinger som er gitt.

MFO har valgt å sette lyset på tre punkter fra notatet som vi mener at det er ekstra viktig å se på i det pågående lovarbeidet:

- Rett til rimelig vederlag
- Sensur av urimelige avtaler
- Styrking av § 39 a - det såkalte spesialitetsprinsippet

Rett til rimelig vederlag

Etter vår oppfatning må det mer til enn at åndsverkloven etablerer rettighetsposisjoner for medlemmene våre. Loven må også sikre dem en ufravikelig rett til et rimelig vederlag. Mange har fortalt om kontraktsmotparter som driver et heller ufint spill i forhandlinger med enkeltrettighetshavere. Bl.a. er det meldt om forsøk på å omgå tariffavtaler. Og det ultimate riset bak speilet er: Vil ikke du akseptere disse vilkårene, må vi finne en annen som vil.

Det ligger så å si i sakens natur at forhandlingsmotparter ofte vil være uenige om hva som er rimelig. Derfor må visse kriterier for hva som skal anses for å være et rimelig vederlag, tas inn i loven.

Når det skapes nye pengestrømmer ved at opphavsrettslig beskyttede verk tilbys kunder mot betaling, er det bare rett og rimelig at også de som har skapt og fremført verkene, får en andel av de nye pengestrømmene. Derfor må loven sikre at retten

til et rimelig vederlag også må kunne gjøres gjeldende overfor andre enn den opprinnelige kontraktsmotparten.

Norge vil slett ikke være noe pionerland om slike bestemmelser innføres nå. Eksempler på land som har gått denne stien før oss, er Tyskland, Sverige og Nederland.

Sensur av urimelige avtaler

Avtalelovens § 36 er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig egnet for det opphavsrettslige området, så vi foreslår at det gjeninnføres en egen urimelighetsbestemmelse i åndsverkloven. En slik plassering gjør at bestemmelsen kan utformes slik at dens virkeområde også kan omfatte vurderinger av om kontraktsvilkår om ideelle rettigheter er rimelige.

Behovet for å kontraktsregulere ideelle rettigheter har bl.a. økt som følge av at det på flere områder har utviklet seg en uskikk hva kreditering angår. Blant annet gjør dette seg gjeldende i strømmetjenesten hvor rettighetshaverne per i dag ikke blir kreditert på en tilfredsstillende måte.

Styrking av § 39 a (spesialitetsprinsippet)

Det er ikke tilstrekkelig at denne regelen anviser en innskrenkende tolkning av avtaler som overdrar opphavsrett, i favør av rettighetshaveren. Det må også presiseres at dette er en bevisbyrderregel. Den som hevder å ha ervervet en rett, må i tvistetilfeller ha bevisbyrden for at påstanden er riktig.

Offentlig fremføring

GRAMO vil etter hva MFO erfarer levere eget innspill til departementet hvor blant annet følgende forhold/tema har fokus:

- Rekkevidden av kringkastingsbegrepet
- Grensen mellom kringkasting og on-demand
- Innholdet i utøverbegrepet (definisjon utøvende kunstner, herunder dirigent)
- Muligheten til å fraskrive seg vederlag i kringkasting/offentlig fremføring
- Undervisningsunntaket i Åndsverkloven
- Lydfilm

MFO slutter seg i all hovedsak til GRAMOs innspill knyttet til ovennevnte forhold.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Håvard Rian
Forbundsleder